

V Praze, 15. srpna 2019

**Oponentský posudek k bakalářské práci:
Jiří Kepka: Mediální propaganda Tálibánu**

Bakalářská práce sleduje propagandistickou činnost afghánské a pákistánské odnože Tálibánu za pomoci mapování skupinou využívaných především elektronických médií. Student si pokládá otázku, jaké jsou typické rysy internetové propagandy Tálibánu, o čem tato propaganda pojednává a na koho cílí.

Kromě úvodu a závěru je práce rozdělená do tří hlavních kapitol. První se věnuje konceptu propagandy a předestírá, na základě rešerše teoretické literatury i vzhledu do práce Tálibánu s propagandou, jaké metody její autoři využívají, na koho cílí, a jakou terminologii používají a z jakých důvodů. Tato kapitola zároveň obsahuje patrně nejzajímavější část práce, ve které autor nabízí stručný historický vhled do postupné proměny uvažování Tálibánu o propagandě a technik k tomuto cíli využívaných. Obdivuhodné jsou především studentovy vlastní překlady historických veršů, které Tálibán používá dodnes.

Druhá kapitola, ve které autor využívá především primárních zdrojů, mapuje webové stránky, které slouží jako zdroje propagandistického obsahu. Jsou mezi nimi zpravodajské stránky i weby, kde je možné stáhnout další materiály, jako např. knihy ve formátu pdf, ale autor si všímá také twitterového účtu mluvčího organizace. Z některých těchto zdrojů potom autor vybírá jednotlivé texty, jejichž části překládá a analyzuje. Tato sekce odhaluje různorodost komunikačních kanálů i materiálů šířených pákistánskou a afghánskou odnoží Tálibánu a jednotlivé ukázky textů jsou skutečně fascinující. Jak si autor správně všímá v závěru, zdaleka ne všechen obsah šířený organizací má náboženský charakter, ale věnuje se palčivým politickým a společenským otázkám, které nemají pouze potenciál oslovit příznivce, ale snaží se zajistit si sympatie širší skupiny obyvatel. Tato kapitola zároveň ukazuje na studentovu schopnost pracovat se složitými původními texty v několika jazycích – paštině, urdštině, arabštině a perštině. V poslední, třetí kapitole si bakalant vybírá za předmět zkoumání sebevražedný atentát na české vojáky, ke kterému došlo v srpnu 2018 v Afghánistánu, a porovnává zprávy o incidentu z pera Tálibánu ve všech výše zmíněných jazykových mutacích s tiskovou zprávou Ministerstva obrany ČR.

Ačkoliv má práce důležité přednosti, které jsem vyzdvihla výše, trpí také několika nedostatky. Jde především o nedůsledné komunikování se čtenáři, které autor jen minimálně provádí svými myšlenkovými pochody. Na úrovni koncepce práce se to projevuje tak, že nad textem visí otazník, kam student svými výzkumnými otázkami směřuje a jaký typ znalosti chce studováním daného materiálu získat. Právě nedostatečné definování cílů práce studentovi komplikuje analýzu samotných textů, která se většinou omezuje na určení žánru, jazyka sdělení, cílového publika, a metody propagandy (tj. zda se jedná o škatulkování nepřítelů, generalizaci, atd., viz. jednotlivé kategorie na str. 10). Tento problém se ale projevuje také ve formulaci závěrů a hlavních zjištění práce, které zůstávají, i přes bohatost získaného empirického materiálu, spíše vágní.

Na úrovni metody pak není zcela zřejmé, jak do sebe jednotlivé komponenty práce zapadají a jak se společně vztahují k celku. Textu by prospělo, kdyby autor jasně v úvodu vysvětlil, jaká

logika vedla jeho výběr jednotlivých analyzovaných textů nebo z jakého důvodu do práce zařadil poslední případovou studii. Chybí také přiblížení postupu, kterým student mapoval dostupné internetové zdroje tálibánské propagandy. Kde začal a jakým způsobem tyto zdroje lokalizoval? Pomohla mu při vyhledávání sekundární literatura, nebo se jednalo o vlastní výzkum? S jakými problémy se potýkal? Podařilo se mu obsáhnout většinu propagandistických stránek? Jaké množství materiálu analyzoval, než dospěl ke stručným charakteristikám jednotlivých zpravodajských serverů? Domnívám se, že právě tady by mohla ležet nejcennější část celého textu, která by čtenáře přesvědčila o originálním přínosu bakalářské práce.

Stejně tak na úrovni analýzy téměř úplně chybí autorův vstup a především vysvětlení, jak a z jakých důvodů dospěl k zařazení konkrétních textů do předem stanovených kategorií. Konečně, na úrovni organizace textu by práci prospělo jasnější vysvětlení přechodů mezi kapitolami a odstavci (tj. např. zahrnutí do textu odpovědí na otázku, čemu se bude následující část věnovat a proč).

Nejednoznačnost postihla i práci se zdroji. Na několika místech jsem se při čtení práce zamýšlela nad dvěma otázkami. (1) Z čeho autor svůj závěr vyvozuje? (Například na str. 14, kde student uvádí, že Tálibán vyčlenil ze svého rozpočtu zvláštní částku pro svou mediální propagaci, ale neuvádí zdroj této informace. V práci se také několikrát objevuje formulace, že si Tálibán něco „uvědomuje“, ale není zřejmé, jak to víme – např. str. 40.) (2) Jedná se o autorovu vlastní analýzu (a pokud ano, proč to není jednoznačně řečené), nebo o kompilaci informací získaných ze sekundárních zdrojů (a pokud ano, proč nejsou jednoznačně citované)? Tuto otázku jsem si pokládala na str. 4 (především při popisu „kulturní“ dimenze), na str. 9 (kde autor rozděluje propagandu na černou, šedou a bílou, přičemž není zcela jasné, odkud tyto konceptuální nástroje přejímá) nebo na str. 14 (když student popisuje, jak si vůdcové Tálibánu začali postupně uvědomovat sílu sdělovacích prostředků), ale takových případů se v textu objevuje více.

I přes tyto nedostatky si tato bakalářská práce zaslouží ocenění, protože ukazuje na studentovu schopnost navigovat a samostatně a pečlivě prozkoumat velké množství dosud málo probádaných primárních zdrojů a při výzkumu uvést do praxe velmi dobrou znalost nejen jednoho, ale několika blízkovýchodních jazyků. Po formální stránce je práce až na některé výše uvedené výhrady v pořádku a je psaná jasným a srozumitelným jazykem. Celkově **práce splňuje požadavky standardně kladené na bakalářskou práci**. Proto práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci velmi dobrá**.

Tereza Jermanová, Ph.D.